

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 113/23

U Luxembourg 4. srpnja 2023.

Presuda Suda u predmetu C-252/21 | Meta Platforms i dr. (Opći uvjeti uporabe društvene mreže)

Nacionalno tijelo nadležno za tržišno natjecanje može u okviru ispitivanja zlouporabe vladajućeg položaja utvrditi povredu OUZP-a

Zbog načela lojalne suradnje koje ga obvezuje, ono ipak mora uzeti u obzir svaku odluku ili istragu nadzornog tijela nadležnog na temelju te uredbe

Meta Platforms Ireland upravlja ponudom internetske društvene mreže Facebook u Uniji. Registracijom na Facebook njegovi korisnici prihvaćaju opće uvjete koje je utvrdilo to društvo i, slijedom toga, pravila o upotrebi podataka i kolačića. U skladu s potonjima, Meta Platforms Ireland prikuplja podatke koji se odnose na aktivnosti korisnikâ u okviru društvene mreže i izvan nje te povezuje te podatke s Facebook računima korisnika o kojima je riječ. Što se tiče potonjih podataka, koji se nazivaju i „off Facebook podaci”, riječ je o, s jedne strane, podacima koji se odnose na posjećivanje trećih internetskih stranica i aplikacija i, s druge strane, podacima koji se odnose na uporabu drugih internetskih usluga u vlasništvu koncerna Meta (među kojima su Instagram i WhatsApp). Tako prikupljeni podaci omogućuju, među ostalim, personalizaciju oglasa namijenjenih korisnicima Facebooka.

Njemački savezni ured za zaštitu tržišnog natjecanja zabranio je u okviru općih uvjeta uvjetovati privatnim korisnicima koji borave u Njemačkoj uporabu društvene mreže Facebook obradom njihovih off Facebook podataka i to da se ti podaci obrađuju bez njihove privole. On je obrazložio svoju odluku činjenicom da, budući da ta obrada podataka nije usklađena s Općom uredbom o zaštiti podataka (OUZP)¹, ona predstavlja zlouporabu vladajućeg položaja društva Meta Platforms na njemačkom tržištu internetskih društvenih mreža.

Odlučujući o tužbi protiv te odluke, Visoki zemaljski sud u Düsseldorfu pita Sud mogu li nacionalna tijela za zaštitu tržišnog natjecanja nadzirati usklađenost obrade podataka sa zahtjevima sadržanima u OUZP-u. Usto, njemački sud pita Sud o tumačenju i primjeni određenih odredaba OUZP-a na način na koji operator internetske društvene mreže obrađuje podatke.

U svojoj današnjoj presudi Sud primjećuje da će, **prilikom ispitivanja zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika, možda biti potrebno da tijelo države članice o kojoj je riječ nadležno za tržišno natjecanje isto tako ispita usklađenost postupanja tog poduzetnika s pravilima različitim od pravila prava tržišnog natjecanja, poput onih koja su predviđena OUZP-om**. Ipak, kada nacionalno tijelo nadležno za tržišno natjecanje utvrdi povredu OUZP-a, ono ne zamjenjuje nadzorna tijela ustanovljena tom uredbom. Naime, **ocjena postupanja u skladu s OUZP-om ograničena je samo na potrebe utvrđenja zlouporabe vladajućeg položaja** i nalaganja mjera za prestanak te zlouporabe u skladu s pravilima prava tržišnog natjecanja.

Radi osiguranja konzistentne primjene OUZP-a, **nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje moraju se**

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.)

uskладiti i lojalno surađivati s tijelima koja osiguravaju poštovanje te uredbe. Osobito, kada nacionalno tijelo nadležno za tržišno natjecanje smatra da je nužno ispitati usklađenost postupanja poduzetnika s obzirom na OUZP, **ono mora provjeriti jesu li u pogledu tog postupanja ili sličnog postupanja nadležno nacionalno nadzorno tijelo ili pak Sud već donijeli odluku.** Ako je tomu tako, ono ne može odstupiti od nje, ali ostaje slobodno da iz nje izvuče vlastite zaključke iz perspektive primjene prava tržišnog natjecanja.

Osim toga, Sud ističe da se čini da se obrada podataka koju provodi Meta Platforms Ireland također odnosi i na posebne kategorije podataka koji mogu otkrivati rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska uvjerenja ili seksualnu orijentaciju te čiju obradu OUZP u načelu zabranjuje. Stoga će biti zadaća nacionalnog suda odrediti omogućuju li zaista neki od tih prikupljenih podataka otkrivanje takvih informacija, bilo da se one odnose na korisnika te mreže ili na bilo koju drugu fizičku osobu.

Kad je riječ o tome je li **obrada „osjetljivih“ podataka** iznimno dopuštena zbog toga što bi ih ispitanik očit objavo, Sud pojašnjava da **sama činjenica da korisnik posjećuje internetske stranice** ili koristi aplikacije koje mogu otkrivati takve informacije **ni na koji način ne znači da on očit objavljuje svoje podatke**, u smislu OUZP-a. Usto, isto vrijedi kada korisnik **unesu podatke** na te stranice ili u te aplikacije ili kada **odabere opcije** sadržane na tim stranicama ili tim aplikacijama, **osim ako prethodno nije izričito izrazio svoj izbor da podaci koji se odnose na njega budu javno dostupni neograničenom broju osoba.**

Što se, općenitije, tiče obrade koju provodi Meta Platforms Ireland, uključujući obradu podataka „koji nisu osjetljivi“, Sud dalje ispituje je li ona obuhvaćena opravdanjima predviđenima OUZP-om koji omogućuju ozakonjenje obrade podataka izvršene bez ispitanikove privole. U tom kontekstu on smatra da **nužnost izvršavanja ugovora** u kojem je ta osoba stranka opravdava spornu praksu samo pod **uvjetom da je obrada podataka objektivno neophodna tako da se glavni predmet tog ugovora ne može ostvariti ako se ne izvrši ta obrada.** Uz pridržaj provjere nacionalnog suda, Sud dvoji u pogledu toga mogu li personalizacija sadržaja i dosljedna i nesmetana uporaba usluga svojstvenih koncernu Meta ispuniti te kriterije. Usto, prema mišljenju Suda, **personalizacija oglašavanja kojim se financira internetska društvena mreža Facebook ne može opravdati, kao legitimni interes koji nastoji ostvariti Meta Platforms Ireland, obradu podataka o kojima je riječ, ako nema ispitanikove privole.**

Naposljetku, Sud primjećuje da činjenica da operator internetske društvene mreže, kao voditelj obrade, ima **vladajući položaj** na tržištu društvenih mreža **sama po sebi ne sprečava to da korisnici te mreže mogu valjano dati privolu, u smislu OUZP-a, za to** da taj operator **obradi njihove osobne podatke.** Međutim, s obzirom na to da taj položaj može utjecati na slobodu izbora tih korisnika i stvoriti jasnu neravnotežu između njih i voditelja obrade, ona **predstavlja važan element za određivanje toga je li privola zaista dana valjano** i osobito dobrovoljno. To je dužan dokazati taj operator.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i kratak prikaz](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda nalaze se na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

